

# Uitgangspunten van het voedingsaanbod

ZORG op het BORD, voorjaar 2023

De voeding voor patiënten in Amsterdam UMC is afgestemd op de behoefte wat betreft

- voedingswaarde
- wensen en overtuigingen
- aan voeding gerelateerde klachten

## De voedingswaarde

De uitgangswaarden voor energie en eiwit zijn vastgesteld door van de ruim 2500 patiënten van het ProIntens onderzoek de energie- en eiwitbehoefte te analyseren.

| Eetmoment          | Energie (kcal)     | Eiwit (gram)    |
|--------------------|--------------------|-----------------|
| Ontbijt            | 400 - 500          | 20 - 25         |
| Tussendoor ochtend | 150 - 200          | 5 - 10          |
| Lunch              | 400 - 500          | 20 - 25         |
| Tussendoor middag  | 150 - 200          | 5 - 10          |
| Warme maaltijd     | 500 - 600          | 20 - 25         |
| Tussendoor avond   | 150 - 200          | 5 - 10          |
| <b>TOTAAL</b>      | <b>1750 - 2200</b> | <b>75 - 105</b> |

## Verhouding van dierlijk en plantaardig eiwit

- huidige verhouding: 75:25
- streven voor 2025: 60:40
- streven voor 2026: 50:50
- streven voor 2030: 40:60

## Verzadigd vet

- Gebruik van plantaardige vetten bij bereiding
- Voorkeur voor de plantaardige optie
- Aandacht voor de hoeveelheid verzadigde vetten en transvetten
- Geen bewerkte vleesproducten als tussendoortje

## De wensen en overtuigingen

- halal
- koosjer
- geen rundvlees / varkensvlees
- vegetarisch en veganistisch
- kindermenu

## De aan voeding gerelateerde klachten

- allergieën en voedselintoleranties
- vetbeperkt, koolhydraatbeperkt, eiwitverrijkt
- beperkt in / vrij van voedingsstoffen als natrium, kalium, fosfaat, jodium, fenylalanine, tyramine
- slikproblemen (IDDSI)
- kauwproblemen
- verminderde eetlust
- misselijkheid
- vermoeidheid

## Wordt de norm per eetmoment gehaald?

In 2021 en 2022 is op alle verpleegafdelingen van locatie AMC en VUmc de voedingsinname gemeten bij 361 patiënten. Diëtisten in opleiding noteerden wat er werd verstrekt en wat er werd opgegeten en berekenden de inname.

| Eetmoment          | Energie (kcal)<br>gemiddeld ± SD | Norm energie<br>gehaald (%) | Eiwit (gram)<br>gemiddeld ± SD | Norm eiwit<br>gehaald (%) |
|--------------------|----------------------------------|-----------------------------|--------------------------------|---------------------------|
| Ontbijt            | 401 ± 217                        | 48%                         | 17 ± 11                        | 34%                       |
| Tussendoor ochtend | 87 ± 114                         | 23%                         | 4 ± 6                          | 30%                       |
| Lunch              | 413 ± 275                        | 54%                         | 17 ± 13                        | 34%                       |
| Tussendoor middag  | 150 ± 202                        | 35%                         | 5 ± 9                          | 35%                       |
| Warme maaltijd     | 416 ± 250                        | 30%                         | 23 ± 14                        | 66%                       |
| Tussendoor avond   | 90 ± 158                         | 25%                         | 2 ± 6                          | 21%                       |
| <b>TOTAAL</b>      | <b>1583 ± 675</b>                | <b>37%</b>                  | <b>69 ± 32</b>                 | <b>35%</b>                |

# Maatregelen om de voedingsinname te verbeteren

## Doelstelling

De voedingsinname zal elk jaar in de maanden oktober en november gemeten worden.

In de jaren 2007-2020 gold de prestatie indicator ondervoeding in de Nederlandse ziekenhuizen. Daarin werd gesteld dat 60% van de ondervoede patiënten op de vierde opnamedag voldoende eiwit zou moeten eten. Naar model van deze norm stellen wij de volgende norm:

**In de jaarlijkse meting van de voedingsinname haalt minimaal 50% van de patiënten de ZOHB norm voor energie en eiwit.**

Deze norm zal bij de ene patiëntengroep eenvoudiger te bereiken zijn dan voor de andere. Ook zal het op de eerste opnamedag moeilijker te halen zijn dan later in de ziekenhuisopname. Het is daarom essentieel dat de jaarlijkse meting op alle verpleegafdelingen wordt uitgevoerd bij een groep van minimaal 100 patiënten.

## 6 eetmomenten

In meerdere onderzoeken is aangetoond dat het onmogelijk is om in het ziekenhuis voldoende te eten met alleen de drie hoofdmaaltijden.

Dit wordt met name veroorzaakt door de aan voeding gerelateerde klachten (verminderde eetlust, moeheid etc.). We verstrekken zes keer per dag een kleine, aantrekkelijke maaltijd die rijk is aan eiwit.

## Informatie voor de patiënt

De patiënt krijgt mondeling informatie van de voedingsassistent, diëtist en andere zorgverleners.

Daarnaast is er een menukaart waarin staat wat het voedingsaanbod is. Uitbreiding tot visuele informatie is mogelijk met bijvoorbeeld een met informatie over de essentie van goed eten en bewegen en QR codes naar verdiepende informatie.

## Sleutelrol voor de voedingsassistent

Goed eten in het ziekenhuis is moeilijk. De voedingsassistent heeft een sleutelrol in het adviseren, motiveren, verrassen en verleiden. Ook signaleert de voedingsassistent als eerste als het eten niet goed gaat en kan dit tijdig doorgeven aan de verpleegkundige en de diëtist.

In de komende jaren wordt gewerkt aan de opleiding, taakomschrijving en organisatiegraad van de voedingsassistenten om dit te optimaliseren.

## Multidisciplinaire verantwoordelijkheid

Alle zorgdisciplines vinden goed eten in het ziekenhuis belangrijk. Ook de synergie van goed eten en bewegen wordt onderkend. De onderlinge samenwerking en verantwoordelijkheid is nog niet goed uitgewerkt en geïmplementeerd.

Op dit moment wordt dit uitgewerkt en getoetst op één verpleegafdeling. Als het daar goed werkt zal dit uitgerold worden in heel Amsterdam UMC.

---

## Onderbouwing:

*Dorian Dijkhoorn, Hospital meal services, proefschrift aan de Radboud universiteit, 2 mei 2019*

*Janne Beelen, Cater with care, proefschrift aan de Wageningen Universiteit, 14 oktober 2016*

*Kruizenga et al. Protein intake during hospital admission; Dutch national data on protein intake in 339,720 malnourished patients from 2009–2019. Clinical Nutrition, December 2021*